A°. 1853. N°. 176.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 28 Julij.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 25 Julij,

[*Uit bijz. brieven.*] In afwachting van den uitslag der in de laatste dagen te Petersburg gedane bemiddelende voorstellen, tot vereffening van het geschil met Turkije, is het eene voor het behoud des vredes belangrijke omstandigheid, dat, terwijl de Russen Bucharest bezet houden, de Porte niet van haren kant eene krijgsmagt in Wallachije heeft doen binnenrukken, en alzoo nog geene dreigende houding heeft aangenomen.

Naar men verneemt, zal de Prins *van Pruissen* te Ostende eene maand de zeebaden gebruiken. Of Z. K. H. te Frankfort eene inspectie der pruissische troepen zal houden, is nog niet bepaald. Intusschen worden die troepen dagelijks vlijtig geoefend.

PARIJS, 25 Julij.

De hier ter stede uitkomende dagbladen behelzen thans, naar aanleiding der uit Konstantinopel, onder dagteekening van den 11den Julij, ontvangene berigten, nadere bijzonderheden omtrent de kortstondige ministeriële crisis in die hoofdstad en de redenen, welke den Sultan hebben aangespoord, om den Seraskier en *Reschid-bassa* in het turksche Kabinet te behouden. Over het algemeen behelzen die berigten niets 't welk niet reeds van elders is gebleken. Zij houden echter de bevestiging in, dat de bevolking in Konstantinopel steeds in eene zeer opgewondene stemming bleef verkeeren; — dat de partij, die tot den oorlog tegen Rusland wilde overgaan, zich voortdurend ernstig deed gelden, en dat het besluit des Sultans, waaruit bleek, dat hij den gematigden weg wilde blijven bewandelen, uit dien hoofde een zeer ongunstigen indruk had te weeg gebragt.

Het is thans met zekerheid bekend, dat het berigt van het Weener dagblad, 't welk het eerst heeft medegedeeld, dat de Sultan aan vijf oorlogschepen verlof had gegeven tot het binnenloopen in de Dardanellen, ongegrond is. Op den 6den dezer maand, den dag voor het Beiramsfeest, was men in Konstantinopel nogal bevreesd voor woelingen van de zijde der opgewondene turksche bevolking, en duchtte men vooral, dat de Christenen overlast zouden lijden. De bevelhebbers der zes ter reede van Konstantinopel gestationneerde oorlogsvaartuigen, namelijk twee engelsche stoomschepen, een fransch, een oostenrijksch, een nederlandsch en een americaansch vaartuig (dit laatste eene korvet, met 24 stukken gewapend), hebben zich toen vereenigd en gemeenschappelijk eene nota gerigt tot den bevelhebber van het arsenaal te Tophana, inhoudende, dat zij stellig hadden besloten, die plaats te bombarderen bij de eerste mishandeling der Christenen van de zijde der Muzelmannen. De genoemde oorlogschepen hebben daarop eene stelling ingenomen tegenover het arsenaal, en derzelver bevelhebbers hebben zich gesteld onder de bevelen van den commandant der fransche stoomkorvet, als den oudsten officier. Er is echter niets geschied, 't welk de onmiddelijke tusschenkomst der zeemagt noodzakelijk maakte. Deze gebeurtenis heeft bijkans zeker aanleiding gegeven tot het bewuste berigt van het Weener dagblad.

Er zijn thans ook latere berigten bekend geworden uit Konstantinopel, de dagteekening voerende van 14 Julij. Daaruit blijkt, dat de opgewondenheid der Turken, die reeds een zoo hoogen graad had bereikt door het berigt van het bezetten der Donau-vorstendommen, nog is toegenomen nadat men bekend was geworden met het laatste manifest van Keizer *Nicolaus*.

In Konstantinopel beschouwde men destijds den oorlog als onvermijdelijk, op grond, dat de Turken niet konden en mogten toestaan 't geen Rusland vorderde. De Sultan zou nog een laatste beroep op zijne bondgenooten kunnen doen, maar dan, naar men meende, aan het turksche leger bevel moeten geven om opterukken.

Men was nog steeds in de verwachting van het protest, 't welk door de Porte tegen het bezetten der Donau-vorstendommen zal worden uitgevaardigd. Dit staatsstuk had reeds vele wijziging ondergaan, eensdeels van de zijde der turksche ministers, doch ook anderdeels van die der gezamenlijke gezanten. Het ontbrak in Konstantinopel niet aan personen, die van gevoelen waren, dat het in zeer gematigde bewoordingen zou zijn gesteld, doch dat het op nieuw veranderd zou dienen te worden, na de ontvangst van de laatste russische verklaring.

De Porte ging voort met het zenden van versterkingen naar het leger van den Donau. In Konstantinopel verzekerde men den 14den, dat die krijgsmagt reeds nagenoeg 100,000 manschappen telde. Men verwachtte nog ongeveer 40,000 man, behoorende tot de door Egypte, Tripoli en Tunis te leveren contingenten.

Het gebeurde te Smirna scheen ten laatste nog ten genoegen van den gewezen gouverneur *Ali-bassa* te zullen afloopen. Meer en meer erlangde men de overtuiging, dat die bevelhebber al te zeer bezwaard was geworden van de zijde van de oostenrijksche diplomatie, welke laatste ter harer eigene regtvaardiging de zaken eenigermate uit een onjuist oogpunt had voorgesteld. In Konstantinopel beweerde men, dat de Porte zich al te zeer had gehaast met het ontzetten van *Ali-bassa*. Men hield het voor niet geheel onmogelijk, dat, na den afloop van het ingestelde onderzoek naar het gebeurde, van de zijde der turksche bewindslieden op eene door Oostenrijk te geven schitterende voldoening zou worden aangedrongen.

Uit Odessa was vernomen, dat er gedurig nieuwe russische regimenten aankwamen, zoowel in Bessarabie, als in de Krim, en dat er werd gesproken over de organisatie van een reserve-leger. Aan het russische expeditie-corps was eene diplomatieke kanselarij verbonden, waarvan leden waren al de vroeger tot de russische legatie te Konstantinopel behoord hebbende ambtenaren. De consul-generaal van Wallachije was het hoofd dier kanselarij.

Uit het bovenstaande blijkt genoegzaam, dat men in Konstantinopel het uitbreken van den krijg voor onvermijdelijk hield. Vermoedelijk echter zal, ten gevolge van de berigten, welke later daar uit het westelijk Europa moeten zijn ontvangen, de opgewondene stemming der gemoederen wel eenigermate zijn bedaard.

Hier ter stede is men weder minder gerust dan vroeger. Men veronderstelt, dat Rusland slechts tijd zoekt te winnen, ten einde de bezetting der Donau-vorstendommen te verlengen, tot dat de vereenigde eskaders niet langer in de baai van Besica zullen kunnen blijven; — dat de Czaar er slechts op uit is om de financiële middelen van Turkije uitteputten, en dat men in den aanstaanden winter zal bespeuren, dat hij van de gelegenheid zal weten gebruik te maken, om zijne ontwerpen doortezetten. Men zegt, dat de Regering hier te lande het voorstel heeft gedaan om een *ultimatum* intedienen bij den russischen Czaar, waarin de Porte zich bereid zou verklaren om tot eenige opofferingen overtegaan, ingeval Rusland besluit tot het ontruimen der Donau-vorstendommen. Dit voorstel zou thans aan het oordeel der engelsche bewindslieden zijn onderworpen geworden. Men gelooft niet, dat zoodanige maatregel iets zal uitwerken, zelfs al mogt Engeland zijn zegel daaraan hechten, 't welk door vele doorgaans goed onderrigte lieden zeer in twijfel wordt getrokken.

LONDEN, 25 Julij ('s avonds).

Eergisteren is het laatste bulletin omtrent den toestand van H. M. Koningin *Victoria* uitgegeven; het houdt in, dat H. M. herstelde van de mazelen-ziekte.

— Berigten uit Nieuw-York 13 Julij, met de *Africa* te Liverpool aangebragt, melden, dat de groote tentoonstelling van voortbrengselen der nijverheid den 14den plegtig geopend zou worden; maar dat het nog wel eene maand zou duren eer al de goederen uitgepakt en behoorlijk geschikt waren. De President *Pierce* zou de plegtigheid bijwonen, en was tot dat einde reeds van Washington vertrokken. Onder de bewindslieden, welke hem op dezen togt vergezelden, was niet de staats-secretaris en minister van Buitenl. Zaken, de heer *Marcy*, en dit wilde men toeschrijven aan een ernstig geschil tusschen dezen bewindsman en den heer *Buchanan*, die laatstelijk tot gezant bij het britsche Hof benoemd is. Dit geschil betrof, naar men verzekerde, het vraagstuk van de visscherij; de heer *Buchanan* verlangde te dien aanzien eene onbeperkte magt van handelen, en zou, omdat hem die geweigerd werd, voor de ambassade willen bedanken.

De te Nieuw-York ontvangene latere tijdingen uit California luiden zeer gunstig omtrent de gouddelving, en ook omtrent de uitbreiding van den landbouw. Intusschen vermindert daar het getal der landverhuizers; in Mei zijn er 19000 aangekomen, maar daarentegen 12,000 vertrokken.

— Volgens berigten uit Lissabon van 19 Julij, die voor 't overige geen belangrijk nieuws behelzen, sprak men daar van een ontwerp, om, behalve den reeds bepaalden spoorweg van Lissabon naar de spaansche grenzen (welke onderneming echter in de uitvoering groote geldelijke bezwaren vindt), ook van Lissabon naaz Cintra zoodanigen weg te maken. Met deze onderneming zouden zich portugesche kapitalisten willen belasten.

— Ook te Hull hebben in de laatste dagen een aantal politie-agenten hooger bezoldiging geëischt, en, omdat aan die vordering niet voldaan werd, hun ontslag genomen.

— Naar men verneemt, zullen de bisschoppen heden avond in het Huis der lords stemmen voor de ministeriële bill, betreffende de belasting op de successie, en in dit geval is de aanneming van dat ontwerp te verwachten. [Een telegr. berigt meldt, dat een amendement van lord *Derby*, strekkende om den duur van die belasting te beperken, is verworpen met 102 tegen 68 stemmen.]

BRUSSEL, 26 Julij.

— Naar aanleiding van het ongunstige, door de commissie van onderzoek uitgebragte verslag, heeft Z. M. de Koning den kollonel *de Vicq de Cumptich* en den officier van gezondheid *Bultynck* op non-activiteit gesteld.

'S GRAVENHAGE, 27 Julij.

De generaal-majoor *van Poolsum Booy*, commandant der 2de brig. inf. en belast met de functien van prov. commandant in Noord-Braband, is in deze residentie aangekomen en heden door Z. M. den Koning in een bijzonder gehoor ontvangen.

— Bij besluit van 26 Julij heeft Z. M. benoemd tot burgemeesters: van Rommenede en Bloois en Zonnemaire mr. *J. Moolenburgh*, — en van Vlaardinger Amdacht en Zouteveen *A. van Linden van den Heuvel*.

— Z. M. heeft goedgevonden aan *J. D. Goppel*, matroos 1ste kl., dienende op het fregat *Doggersbank*, wegens eene door hem met levensgevaar volbragte redding, de bronzen medaille, vastgesteld bij kon. besl. van 1 Dec. 1841, te verleenen.

— Door Z. M. is benoemd tot ontv. der dir. belast. en acc. te Buurmalsum de heer *W. F. Losecaat van Nouhuys*, thans ontv. dierzelfde middelen te Sloten.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-generaal van heden, heeft de heer *Dommer van Poldersveld* verlof gevraagd om aan het ministerie te vragen: 1° welke gronden de Regering heeft, om op dit oogenblik, in tegenspraak met het door den heer *van Hall* op 27 November 1852 geuitte gevoelen, het bestuur der zaken van de r. k. Eeredienst tijdelijk in handen te geven van een minister, die de r. k. godsdienst niet belijdt; 2° wat het doel is der zending van den heer *Ligthenvelt* naar Rome?

De heer *de Kempenaer* vermeent, dat, wat betreft de 1ste vraag, een zoodanig verlof niet kan worden gegeven, vermits door dezelve inbreuk wordt gemaakt op het koninklijk praerogatief, om ministers te kiezen en de tijdelijke waarneming van departementen aan dezen of genen minister optedragen. — De heer *Dommer* antwoordt, dat hij geenszins inbreuk verlangt te maken op 's Konings praerogatieven, maar alleen, zoo voor zich, als voor een groot deel van het nederl. volk, 't welk de r. k. eeredienst belijdt, inlichtingen verlangt te bekomen omtrent de redenen, dat juist *nu* het dep. der r. k. Eeredienst wordt waargenomen door een minister, die niet katholiek is. — De heer *de Kempenaer* zegt, dat dit hier minder de zaak is, dan wel, of het regt bestaat om dergelijke vragen te doen.

Na eenige woordenwisseling, waaraan de heeren *v. Hoëvell*, *Wintgens*, *v. Eck*, *Hugenholtz* en de voorzitter hebben deelgenomen, is het verlof tot de ontwikkeling der eerste vraag aan den heer *Dommer* verleend, met 29 tegen 18 stemmen. *Voor* de heeren: *v. Bosse*, *de Man*, *Reinders*, *v. Voorst*, *Hugenholtz*, *v. Hoëvell*, *Dommer*, *de Poorter*, *Jespers*, *Wintgens*, *Tuets van Amerongen*, *Gevers van Endegeest*, *Bots*, *ten Cate*, *v. d. Veen*, *Sloet*, *Storm*, *v. Foreest*, *Groen*, *v. Heiden Reinestein*, *v. Deinse*, *v. d. Poel*, *Westerhoff*, *Elout*, *Luyben*, *v. Eck*, *de Lom de Berg*, *Slicher* en de voorzitter. — *Tegen* de heeren: *van 's Gravesande*, *Dirks*, *Sanders*, graaf *Schimmelpenninck*, *v. Lennep*, *Rochussen*, *Baud*, *Stolte*, *Bosscha*, *Hoffman*, *Hoekwater*, *de Kempenaer*, *Sleeswijk Vening*, *Rijk*, *Donker*, *de Brauw*, *Schimmelpenninck van der Oye* en *van Francq*.

De heer *Dommer van Poldersvelt* zegt, tot toelichting zijner eerste vraag, dat toen verleden jaar, in de zitting van 27 November, de heer *van Hall* zijn gevoelen uiteenzette over de verandering van dubbele ministeriële betrekkingen, hij destijds woordelijk het navolgende heeft gezegd: „Wat is nu het gevolg hiervan? Dat, daar die ministers vele andere gewigtige zaken in het hoofd hebben, het beleid van die voor secondaire departementen, ook aan secondaire ambtenaren wordt opgedragen: en dit moet noodwendig een noodlottigen invloed hebben op den gang der zaken; dit kan aanleiding geven tot gevaarlijke botsingen, — botsingen des te gevaarlijker, naar mate de ligchamen, met welke men in botsing geraakt, dieper wortelen hebben in de gemoederen der ingezetenen: botsingen, waarvan zelfs de mogelijkheid moet voorgekomen worden en de beduchtheid waarvoor het in mijn oog altijd wenschelijk doet voorkomen, dat er ministers van Eeredienst tegenwoordig zijn in het ministerie. Ik zal nog andere redenen aanstippen, maar om redenen, die gijlieden zult billijken, niet uitvoerig behandelen; de noodzakelijkheid van de toevoeging van de departementen van Eeredienst aan andere departementen kan tot zeer moeijelijke complicatien in het ministerie aanleiding geven: kan strekken tot groot nadeel van de behandeling der aangelegenheden, want het spreekt toch van zelf, dat ieder aan het hoofd van het departement van Eeredienst gaarne ziet geplaatst een man, die de godsdienst belijdt, waarnaar het departement zich noemt, aan welks hoofd hij staat; en er zal dus in het Kabinet een minister, omdat hij ook tevens belast zal moeten zijn met de zaken der eeredienst betreffende, gekozen worden, die welligt minder geschikt is voor de belangrijke zaken van het hoofdministerie dat hem is opgedragen." — En verder zeide de heer *van Hall*: „Het zou eene hoogst wenschelijke zaak wezen, wanneer men er toe kon geraken, om weder een afzonderlijk minister aan het hoofd van deze departementen te stellen, die de belangen van zijn departement kan voorstaan, en ik geloof dat dit vooral noodzakelijk is bij eene godsdienstige natie als de onze." — Nu had de spreker aanvankelijk het voornemen nog niet opgevat, om eene vraag tot het ministerie te rigten, maar hij vindt zich in zijne verwachting bedrogen. Hij had zich toch voorgesteld, dat de Regering ongevraagd inlichtingen zou hebben gegeven; doch daar dit niet het geval geweest is en vermits men vermeent, dat het verslag der afdeelingen nopens de wet omtrent de kerkgenootschappen in gereedheid is en aan de Regering zal worden ingezonden, nu meende hij niet langer het stilzwijgen te mogen bewaren. Het komt hem voor, dat zelfs de meest durvende regering het niet op zich zou willen nemen om aan een katholiek minister, de belangen der hervormde Eeredienst optedragen. Hij gelooft, dat tegen zoo iets teregt gegronde klagten zouden worden aangeheven en hij gelooft tevens, dat wat regt is voor den een, ook regt moet zijn voor den ander. Het is toch ongehoord, dat op een oogenblik dat er in behandeling is een wet, die te regt genoemd wordt eene „gelegenheids-wet" en die ten doel schijnt te hebben geruststelling van gemoederen, die in beweging zijn gebragt door oorzaken, die wij allen kennen, — het is, zegt hij, ongehoord, dat zulk een wet in den ministerraad zal worden besproken, zonder dat daarin iemand tegenwoordig zij, die de katholieke godsd. belijdt. Hij wil niet op veronderstellingen afgaan, maar verder zou hij zeggen, dat de Regering zelf, die zwarigheid heeft gevoeld, en daarom schijnt gezocht te hebben naar personen onder de r. k., ten einde de portefeuille te aanvaarden. Hij meent ook te weten, dat al die aanzoeken zijn afgestuit en dat geen enkel kath. in Nederland te vinden was, die de genegenheid had om de verantwoordelijkheid dezer wet op zich te nemen. Hij meent dan ook van deze Regering, die blijkbaar geene publiciteit schroomt, zoo zelfs dat zij diplomatieke stukken heeft geopenbaard, die in den regel voor geene publiciteit vatbaar worden beschouwd, — dat die Regering dan ook niet schromen zal, om aan deze Kamer de meest volledige inlichtingen te geven.

De minister van Buitenl. Zaken heeft zich bereid verklaard om onverwijld te antwoorden, voor zooveel namelijk de Kamer wenscht te vernemen wat de Regering bij den tegenwoordigen stand van zaken kan zeggen. Van zich zelven sprekende, heeft Z. Exc. gezegd, dat hij van de door hem in November 1852 gesprokene woorden niets terugnam en bleef gelooven, dat *op den duur* de zamenvoeging van meer dan een departement verkeerd was. Het ministerie heeft daarvan dan ook een blijk gegeven door de benoeming van een minister der r. k. Eeredienst, in afwachting, dat het voor een ander dep. een geschikt persoon zal vinden. Wat de vraag zelf betreft, daarop acht hij het onmogelijk te antwoorden. E

is toch gevraagd, welke gronden de Regering er voor heeft om tijdelijk het depart. van r. k. Eeredienst te hebben opgedragen aan een lid van het ministerie die niet die godsd. belijdt. De Regering heeft daarvoor geen grond. De Koning stelt depart. in en benoemt en ontslaat de hoofden daarvan, zonder daarvoor aan iemand rekenschap verschuldigd te zijn, maar het ministerie is collegialiter aansprakelijk voor de benoeming van een minister. Het depart. voor de r. k. Eeredienst, heeft aan het hoofd eenen minister; die is *tijdelijk* afwezig en voor den korten tijd, dat die afwezigheid duren zal, scheen het er minder op aan te komen een tijdelijk minister te benoemen van eene bepaalde godsdienst, vooral omdat ook op dit oogenblik bij dat depart. weinig werkzaamheden zijn. De zaken lijden er dus niets door en hij vertrouwt, dat niemand zal kunnen klagen over onvoldoend beheer van de zaken bij dat depart. Er zijn er ja, die over het wets-ontwerp zich beklagen, maar daartoe zal de gelegenheid openstaan bij de discussien en dan zal het blijken, dat de Regering geen onderscheid maakt tusschen de belijders van de onderscheidene gezindheden; dat zij verdraagzaamheid beoogt, maar ook verlangt, dat de Staat meester zij op zijn eigen grondgebied. En zou de Kamer nu verlangen, dat de Regering hier de gronden uiteenzette waarom de portefeuille van r. k. Eeredienst, tijdelijk aan geen katholiek is opgedragen? hij gelooft dit niet, omdat hij meent, dat in deze Kamer geen onderscheid van godsdienst te pas komt. Als lid der vergadering mag hij in der tijd zijne eigene beschouwingen hebben ontwikkeld, maar als minister moet hij blijven weigeren meer te antwoorden, dan op grond van van art. 59 der Grondwet strijdig zou kunnen worden geoordeeld met het belang van het Rijk.

Omtrent de tweede vraag, is hij nog huiveriger te antwoorden. Hij gelooft niet, dat dit in deze vergadering kan te pas komen, als er questie is van (hij zal niet zeggen diplomatieke *onderhandelingen*) maar toch van diplomatieke aanraking. Dit alleen kan en mag hij zeggen, dat de heer *Lightenvelt*, het nog zijnde wettige hoofd van het dep. v. d. r. k. Eeredienst, naar Rome is vertrokken, opdat de Paus geene verkeerde indruk zou erlangen van het ontwerp, dat aan de Kamer is aangeboden omtrent het toezigt op de kerkgenooootschappen.

De heer *Dommer* zegt, dat door de gegevene inlichtingen indedaad nog slechts weinig opgehelderd is geworden. Vroeger heeft spr. beweerd, dat de dep. van Eeredienst konden worden gemist. Thans echter, nu er een wetsontwerp is voorgedragen, waarbij de Regering eigenmagtig eene grenslijn trekt tusschen Kerk en Staat, acht hij een minister voor de r. k. Eeredienst wel degelijk noodig en vindt hij het vreemd, dat juist die minister naar Rome wordt gezonden tot het voeren van diplomatieke onderhandelingen. Een gevolg hiervan is geweest een gerucht, dat die minister de verantwoordelijkheid van het wets-ontwerp niet op zich wilde nemen. Spr. moest met te meer nadruk blijven aandringen op het ontvangen van inlichtingen te dien aanzien.

Nadat de heeren *Storm*, *Groen* en *v. Hoëvell* het woord hadden gevoerd, heeft de minister van Buitenl. Zaken herhaald, dat de vraag, betreffende de gronden der *Regering*, zich oploste in het regt des Konings, om ministers te benoemen, hetzij definitief, hetzij tijdelijk. Wat de beantwoording der tweede vraag aangaat, heeft hij, niet zoo als door een der vorige sprekers is beweerd, gezegd, dat de minister was gezonden om den Paus *gerusttestellen*, maar alleen om alle ongunstige of verkeerde indrukken weg te nemen, welke bij den Paus door de aanbieding van het wets-ontwerp konden zijn outstaan. Z. Exc. wil hierbij nog slechts voegen, dat geen lid van het ministerie (ook niet de heer *Ligthenvelt*) iets gedaan heeft of doen zal, 't welk strijdt met de loijauteit, met de innige gehechtheid aan Koning en Vaderland of met de beginselen der ministeriële homogeniteit. Zonder de discussie te willen vooruitloopen, moet hij echter nog te kennen geven, dat de voorstellers geenszins het doel hebben gehad om in de meergenoemde voordragt kerkelijke leerstellingen te behandelen en dat ingeval die onverhoopt daarin mogten worden gevonden, het aan de Kamer zou staan om die daaruit wegtenemen.

De heer *Dommer* heeft willen antwoorden; doch op aanmerking des voorzitters, dat er alleen verlof was gegeven tot het doen van twee vragen en de bedoelde wet thans niet in behandeling kon worden gebragt, — van het woord afgezien.

Daarop is men overgegaan tot de behandeling van de aan de orde van den dag gestelde ontwerpen. Zonder beraadslaging en met algemeene stemmen, zijn aangenomen: 1° het ontwerp tot goedkeuring van eene dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Genemuiden; 2° het ontwerp tot wijziging van Hoofdst. III der St. begr. van 1852. De overige wets-ontwerpen, waaromtrent bezwaren bestaan, zullen, op voorstel van den heer *Dirks*, in eene volgende zitting worden behandeld; welke bepaald is op aanst. zaturdag 's voormiddags 11 ure.

HAARLEM, 27 Julij.

In de vergadering van den Gemeente-raad van gisteren is door Burg. en Weth. overgelegd de rekening en verantwoording van den sted. ontvanger, sluitende met een saldo in kas van *f* 48.901,32; welke rekening gedurende 14 dagen ter secretarie ter visie zal worden gelegd, en waarvan afschriften, tegen betaling, verkrijgbaar zullen worden gesteld. Is besloten, deze rekening te stellen in handen der fin. commissie.

Door den heer mr. *G. de Vries Az.* is kennis gegeven, dat hij, door zijne benoeming tot lid van Ged. Staten dezer provincie, ophoudt lid van deze vergadering te zijn.

De voorzitter deelt mede, dat is ingekomen eene missive van commissarissen over de Stads Bank van Leening, welke in overweging geven, om thans, nu door het Prov. Geregtshof van N. Holland uitspraak is gedaan in de zaak dezer Bank, gevolg te geven aan het betreffende de genoemde instelling gedane voorstel. Zij achten het wenschelijk, om, ingeval een regtskundig onderzoek noodig mogt worden bevonden, dit optedragen aan eene commissie van regtsgeleerden buiten de stad, opdat de onpartijdigheid van het te geven advies boven allen twijfel verheven zij.

Nog zijn ingekomen: 1° een nader schrijven van jhr. *M. Salvador*, betreffende dezelfde aangelegenheid; 2° een tweede brief van commissarissen voornoemd, inhoudende, dat door hen aan den onder-kassier en contra-boekhouder *H. H. Beyen* en aan den oudsten klerk *A. van Leeuwen* ontslag uit deze hunne betrekkingen is gegeven. Commissarissen stellen tevens voor, dat aangaande het aanblijven of verleenen van ontslag aan den taxeerder van wollen, gouden en zilveren panden *A. A. van Beem* door den Raad een besluit zal worden genomen, eindelijk, dat de te benoemen taxeerder voortaan voor de taxatie van alle panden aansprakelijk zal worden gesteld, en dat de tractementen der beambten en hunne borgtogten zullen worden verhoogd; 3° eene missive van *H. H. Beyen* en *A. van Leeuwen* aan den Raad, ten geleide van een afschrift eener door hen aan comm. der Bank van Leening gerigte missive, waarbij zij eerbiedig verzoeken, om, door den Raad ondersteund, te blijven gehandhaafd in de ongestoorde uitoefening hunner respectieve betrekkingen, en verder, dat op de punten, in die missive vervat, bij de beraadslagingen in deze vergadering, zoodanig regard zal worden geslagen als de Raad overeenkomstig de regelen van regt en zedelijkheid zal vermeenen te behooren. — Al deze stukken, betreffende de Bank van Leening, zullen ter visie worden gelegd, om in eene volgende vergadering te worden behandeld.

Op voorstel der fin. comm. wordt goedgekeurd de rekening van marktmeesters over de groenmarkt; — afgewezen het verzoek van de wed. *A. v. Leeuwen*, tot vermindering van erfpacht; — afgewezen het rekest van den heer *C. K. de Geus*, inhoudende aanvraag om pensioen; — goedgekeurd de rekening over de genees-, heel-, verlos- en artsenijmengkundige school van 1 April 1852 tot ult. Maart 1853, en de rekening van den Hortus Medicus over 1852.

Vervolgens is in behandeling gebragt het rapport der fin. commissie, betreffende de lijst der eigendommen van de Gemeente. Nadat, op voorstel van den heer *Delcourt*, daarop nog de Vijfhuizerpoel was gebragt, is besloten, deze lijst aan Ged. Staten medetedeelen en algemeen verkrijgbaar te stellen.

Naar aanleiding van het rapport der regtsgel. commissie, is besloten, de uitbetaling van *f* 700 door de Stad aan kerkmeesters der Herv. Gemeente, ter zake der Vischmarkt, bij voortduring te doen plaats hebben, naar aanleiding van het contract van 1 Julij 1817.

Ten aanzien van het rapport der bovengenoemde commissie, betreffende de schadeloosstelling van *f* 1500, welke jaarlijks door de Stad wordt verstrekt aan kerkmeesteren der Herv. Gemeente, voor het gemis van vroeger door het begraven in de kerk genotene inkomsten, wordt, op voorstel van den heer *Elias*, besloten, kerkmeesteren in de gelegenheid te stellen, om vóór de eerste gewone vergadering in September tegen dat rapport hunne bezwaren intebrengen. — Wat het rapport dezer commissie aangaat, betreffende het onderhoud van den amsterd. straatweg en eenige wegen en bruggen buiten de jurisdictie dezer Gemeente, wordt besloten, wat het eerste punt betreft, in afwachting der nadere behandeling der zaak, van B. en W. inlichtingen te vragen omtrent de baten en nadeelen welke deze weg gemiddeld oplevert; wat het tweede punt betreft, het collegie van dagelijksch bestuur uittenoodigen om bij het hoog bestuur pogingen aantewenden, opdat de gemeente van het verdere onderhoud dezer bruggen en wegen worde ontslagen.

Hierop wordt de vergadering gedurende eenigen tijd met geslotene deuren voortgezet. Na de wederopening derzelve, wordt *M. van Zanten* tot noodhulp-commies en *N. van der Vlerk* tot blaasbalg-treder bij het orgel in de Groote-Kerk benoemd.

De heer *Elias* brengt, namens de regtsgel. commissie, verslag uit omtrent het regt van eigendom der gemeente op den Vijfhuizerpoel. De commissie acht dat regt onbetwistbaar. Zij stelt voor, bij insinuatie aan de commissie tot droogmaking van het Haarlemmer-meer, tegen den verkoop, optekomen en B. en W. te magtigen om met die commissie in onderhandeling te treden over eene minnelijke vereffening van het geschil. Daartoe wordt besloten.

Nadat door den Raad aan de fin. commissie was opgedragen het vaststellen eener verordening, betreffende het pensionneren van stedelijke ambtenaren, — wordt de heer *J. W. van Varelen*, op zijn verzoek, eervol ontslagen als ontvanger der stedelijke accijnsen, en wordt hem, in afwachting van pensioen, voorloopig voor een jaar eene gratificatie van *f* 750,— toegekend.

Nog eenige aan de orde van den dag zijnde zaken zullen in de vergadering van heden worden behandeld.

— Met den telegraaf wordt, onder dagteekening van 26 Junij, uit Weenen berigt, dat aldaar de circulaire der Porte aan de mogendheden was ontvangen, waarbij zij, in antwoord op de laatste russische nota, protesteert tegen het bezetten der vorstendommen. In dit voor 't overige in gematigde bewoordingen gestelde staatsstuk stelt de Porte op nieuw voor de zending van eenen buitengewonen turkschen gezant naar Petersburg.

Te Triest waren berigten ontvangen van 20 Junij uit Bombay, inhoudende, dat de engelsche krijgsmagt niet naar Ava zal oprukken en indien zij niet wordt aangevallen, in hare tegenwoordige stelling zal blijven. De handel was niet zeer levendig in de voornaamste indische steden. — De berigten uit Hongkong van den 7den Junij luiden hoogst ongunstig, wat den toestand in China aangaat. De bevolking van dat Rijk was in twee partijen verdeeld, Men vreesde voor een opstand in Canton. De bevolking der stad Nanking gehoorzaamde aan een bewind, 't welk zich van de regerende dynastie onafhankelijk had verklaard.

De Algemeene Synode der Nederl. Herv. Kerk heeft het volgende adres aan Z. M. den Koning opgezonden:

„ Sire! De Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk, doordrongen van dezelfde gevoelens, die in den laatsten tijd bij de Gemeenten, door haar vertegenwoordigd, zoo krachtig zich geopenbaard hebben, acht zich gelukkig aan Uwe Majesteit haren opregten dank te betuigen, dat de stem van zoo velen, die, geschokt in hun nationaal gevoel en verontrust over hunne teederste belangen, tot U. M. gesproken hebben, weërklank heeft gevonden in uw koninklijk gemoed, — en dat de ernstige bede, in naam der gansche Vaderlandsche Kerk door onze Synodale Commissie tot Uwen troon gebragt,
„ dat het U. M. ten allen tijde moge behagen, de vrijheden
„ en regten onzer Kerk, overeenkomstig de bepalingen der
„ Grondwet, met al de U verleende magt te beschermen en
„ te handhaven," — niet onverhoord is gebleven.

„ Hoog waarderen wij de ernstige begeerte, door U. M. in de jongste troonrede uitgesproken, om de nog bestaande bezwaren uit den weg te ruimen, en om aan alle Kerkgenootschappen, bij het genot van gelijke bescherming, gelijke waarborgen te doen vinden voor hunne onderlinge vrijheid en zelfstandigheid. — Gelijk wij toch ter eene zijde overtuigd zijn, dat de vrijheid, door de Grondwet aan alle kerkgenootschappen verzekerd, medebrengt hun kerkelijk bestaan, overeenkomstig hunnen aard en hunne behoeften in te rigten, zoo staat het bij ons ter andere zijde niet minder vast, dat het tot het regt van 's lands Regering behoort, dat zij van eene kerkelijke regeling, die uit den aard der zaak in vele en gewigtige punten met het staatsbelang in aanraking komt, volledig kennis drage, zoowel omdat de overeenkomst dier regeling met de orde in den Staat en de regten ook van andere kerkgenootschappen moet verzekerd zijn, — als ook omdat er kennisneming en goedkeuring van de zijde der Regering moet bestaan omtrent datgene, waartoe hare medewerking wordt vereischt of verlangd.

„ Naar die beginselen is onze kerkelijke regeling tot stand gebragt, en wenschen wij haar onder de bescherming van U. M. te handhaven en verder te ontwikkelen. — Diezelfde kerkelijke vrijheid, Sire, wenschen wij voor allen, — maar ook voor allen binnen diezelfde grenzen, opdat niet vroeg of laat voor eenig kerkgenootschap eene uitbreiding van magt onsta ten koste van het regt en de belangen van anderen, tot onvermijdelijke verstoring van orde en rust in den Staat. — Met gerustheid vertrouwen wij op de wijze zorg Uwer Majesteit, dat die gelijkheid gehandhaafd worde, en elke kerkelijke aanmatiging met hare treurige gevolgen geweerd blijve.

„ Is het daarbij de ernstige zucht van U. M. dat godsdienstige verdraagzaamheid, op onzen bodem sints lang inheemsch, niet verloren ga, zij houde zich verzekerd van onze gezindheid, om naar onzen heiligen pligt en in den kring onzer bevoegdheid, ter bereiking Uwer wijze en weldadige bedoelingen, naar vermogen mede te werken, opdat geene kerkelijke instellingen zoo min als verschil van belijdenis eene bron van tweedragt zijn tusschen de zonen van hetzelfde Vaderland, en de Godsdienst van Christus hare gezegende werking niet misse tot aankweeking van onderlinge verdraagzaamheid en broederliefde. — Het verheugt ons, zoodoende Gode gevende wat Godes is, tevens den Keizer te geven wat des Keizers is. — Christus, die in de veel moeijelijker vervulling van dit zijn woord ons voorging, schenke aan allen Zijnen geest, opdat allen mogen inzien wat hierin waar, wijs en betamelijk is.

„ Voorts, Sire, de God Uwer en onzer vaderen zij met U, en besture en zegene Uwe pogingen, opdat tot heil des Vaderlands, en als bekrooning ook Uwer dierbaarste wenschen, de rust in aller gemoederen wederkeere en eensgezindheid onder ons wone."

— Bij herstemming is te 's Gravenhage tot lid der prov. Staten van Zuid-Holland verkozen mr. *E. J. A.* graaf *van Bylandt* (oud-commissaris des Konings). Hij bekwam 419, en de heer mr. *A. A. J. Meijlink* 201 st.

— Bij de gisteren gedane mededeeling der op 25 Julij aan het dep. van Binnenl. Zaken plaats gehad hebbende aanbesteding, is het aantal der in den Haarlemmermeer-polder aanteleggen bruggen verkeerdelijk op negentien begroot. In dien polder zullen negen groote en elf kleine bruggen worden gebouwd. Ook zijn de naam en de woonplaats van den aannemer onjuist opgegeven; zijnde de perceelen aangenomen door den heer *D. E. de Koff*, te Zantpoort.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 27 Julij. Den 26sten dezer in Texel binnengekomen: *Orion*, Leusstadius, Odessa; *Gaeton*, Ancaldo, Konstantinopel; *Amicitia*, Poelman, Lissabon. Niets uitgezeild. Wind w. z. w.

Den 26sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Julia*, Tudge, Runcorn; *Thornbey*, Watson, Grangemouth; *Phoenix*, Jackson, Leith; *Margareth*, Clark, *Enterprice*, Nichols, beiden van Newcastle; *Emlyn*, Robson, Sunderland; *Paul Martyn*, Schultz, Port Kunda; en uitgezeild: de stoomb. *Batavier*, Londen. Het schip *Gouverneur Elzevier*, kapt. Kuyt, naar Curaçao, gisteren op den noordwal aan den grond vastgeraakt, is weder af en op de reede ten anker gebragt. Wind w.

Den 6den Junij te San Francisco binnengekomen: *Prinses Charlotte*, Harms, Rotterdam; en uitgeklaard: *Bernhard Hertog van Saxe Weimar*, Hazewinkel, Batavia.

Den 7den dezer van Baltimore uitgeklaard: *Michael Angelo*, Sears, Amsterdam.

Den 14den dezer te Syra binnengekomen: *Hermine Marie Elisabeth*, Bonjer, Venetien.

Den 14den dezer te Cagliari binnengekomen: *Marie Elisabeth*, Tjakkes, Galatz naar Queenstown; heeft de reis voortgezet.

Den 11 dezer van Livorno uitgezeild: *Monnickendam*, Flik, Amst.

Den 19den dezer van Genua uitgezeild: *Helena*, Broekman, Amst.

Den 21sten dezer van Marseille uitgezeild: *Hendrika Margaritha*, Glim, Rotterdam.

Den 21sten dezer te Torbay binnengekomen: *Argo*, Scherpbier, Amsterdam naar Genua.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

27 *Julij* 1853. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63¾	13/16	—
„ „	3	„	76 11/16	¾	76 11/16
„ „	4	„	95 11/16	13/16	95¾
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	94⅞	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	„	126¼	contant	
Oost-Indische Leening. .	4	„	95 13/16	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	—	—	—
„ . . .	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5	„	108⅞	109	—
„ „ 1828/1829.	5	„	107⅞	108	—
Certificat. „ 1831/1833.	5	„	—	—	—
„ „ 1840	4	„	—	—	—
„ bij Stieglitz. . .	4	„	92⅜	½	—
„ „ „ N. .	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	—	—	—
Certific. van „ . .	6	„	75¼	5/16	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	160¾	161	—
Obligatiën	4	pct.	86	⅛	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	23¼	—	—
„	3	„	—	—	—
„ Binnenl. . .	3	„	43⅛	¼	—
Amortisable			5 5/16	—	—
Bew. Coupon			6 5/16	⅜	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	87⅛	—	—
„ „ „ . .	4	„	71⅝	—	—
„ Metalliek . .	5	„	81 15/16	82 5/16	—
„ „ N. . .	5	„	95	⅛	—
„ „ . .	2½	„	42 5/16	7/16	—
BELGIE, ...	2½	„	—	—	—
Rothschild, ...	2½	„	53 3/16	¼	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	98¾	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5	„	41⅜	½	—
„	4	„	38 7/16	⅝	38 9/16
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	„	80⅝	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼	„	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	21⅛	½	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	26 5/16	11/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4⅝	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 107¾. Rusland cert. adm. Hamb. 5 pc. 104⅜. Oostenrijk Metal. Lit. B. 5 pc. 95 à ⅛. Denemarken obl. Londen 5 pc. 104. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 7 7/16 à ½. Columbia Equador 4 1/16 à ⅛. Venezuela obl. uitgest. 15⅛ à ¾. Grenada obl. uitgest. 9 1/16 à 3/16. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & Co.* 5 pc. 83¼ l. n°. Louisiana 5 pc. 100⅜. De 4½ Brazilie 97⅜. Nieuwe 3 pc. Portugal 1853 38 11/16. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

De binnenl. fondsen waren heden iets vaster; belgische goed prijsh.; spaansche 1 pc. aangeboden; 3 pc. binn. gezocht; portugesche en russische vast; nieuwe oostenr. metall. en mexicaansche tot hoogere prijzen gevraagd.

WEENEN, 26 Julij. De 5 pc. metall. 94⅛; zilver 9.

FRANKFORT, 25 Julij. De 5 pc. metall. 86. Spanje 1 pc. 23⅜.

LONDEN, 27 Julij. De 3 pc. gecons. resc. 98⅜. Spanje 1 pc. 23⅛.

PARIJS, 26 Julij. De 3 pc. renten 78 fr. 20; 4½ pc. 103 fr. 50; Spanje 1 pc. 22¾; 3 pc. binn. 42¾.

ANTWERPEN, 26 Julij. Belgie 2½ pc. 56⅛. Spanje 1 pc. 22⅝.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 27 Julij. *Tarwe* tot verhoogde prijzen met veel handel, hoofdzakelijk ter verzending; in entr.: 130 ℔ Odessa *f* 305, *f* 314; 128 ℔ Pommer *f* 310; 127 ℔ Rijn *f* 310; 127, 128 ℔ dito *f* 305, *f* 310; in cons.: 130 ℔ Rijn *f* 325 Zaan; 127 ℔ o. Gron. *f* 295; 127 ℔ Nord. *f* 295; 127 ℔ b. Pools. *f* 348, *f* 350; 126 ℔ dito *f* 327. — *Rogge* bij partijen mede hooger afgedaan; 121, 123 ℔ Pruis. *f* 215, *f* 227; 115, 116 ℔ o. gedr. *f* 188, *f* 190; 124 ℔ Burg. *f* 225; 118 ℔ Petersb. *f* 200. — *Garst* zonder handel. — *Koolzaad*: op 9 vat, dad. en Aug. *f* 399; Sept. *f* 402; April *f* 408. — *Lijnzaad* in een doen; 112, 113 ℔ Odessa *f* 335; 105, 106 Egypt. *f* 295.

AMSTERDAM, 27 Julij. *Raapolie* iets flaauwer, ord. cond. *f* 37½; vliegend *f* 36½ à 36¼; op levering op nieuw iets lager; p° Sept. *f* 36¾; p° Oct. *f* 37¾; p° Nov. *f* 38; p° Dec. *f* 38¼; p° Mei 1854 *f* 38½. *Lijnolie* ord. cond. *f* 32½; vliegend *f* 31½. *Hennepolie* ord. cond. *f* 37¾.

NIJMEGEN, 26 Julij. Alhier was ter markt van gisteren: van de Inl. *tarwe* per ned. mud, de hoogste prijs *f* 10,75 en de laagste *f* 10; van de Hoogl. dito de hoogste prijs *f* 13 en de laagste *f* 11,50; van de *rogge* de hoogste prijs *f* 8,10 en de laagste *f* 6,90; van de *boekweit* de hoogste prijs *f* 8,25 en de laagste *f* 7,75; van de *haver* de hoogste prijs *f* 3,75 en de laagste *f* 2.75. De prijs der *aardappelen* was per mud *f* 2 à *f* 2,30.

Sedert 22 Junij hebben de uitgevers der *Haarlemsche Courant* de volgende liefdegiften ontvangen.

Voor het stichten eener protestantsche school te Appeltern: van M. vier coup. te zamen ƒ 4,94.

Voor de noodlijdenden te Wintersvijk (*Haarl. Cour.* 18 Julij): van P. K. in geld ƒ 11,50; van N. N. ƒ 5; van N. N. te Groningen muntb. ƒ 10.

27 Julij.

AANKONDIGING.

BUIKSLOTER-VEER.

DE STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS IN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND, daartoe geautoriseerd door den Minister van Binnenlandsche Zaken, geeft te kennen, dat de Stad *Amsterdam* heeft afgezien van de voortdurende bediening van het Veer tusschen die Stad en *Buiksloot* en dat dienvolgens worden opgeroepen en uitgenoodigd alle personen of vereenigingen, die de concessie tot exploitatie van gezegd Veer zouden verlangen, om, vóór of uiterlijk op den eersten October aanstaande aan hem Commissaris des Konings schriftelijk en in bijzonderheden optegeven.

A de wijze waarop,

B de middelen waarmede,

C de voorwaarden waaronder,

zij, voor hunne rekening, zouden willen voorzien in zoodanige bediening van het Veer, dat veiligheid en regelmatigheid, bij het overzetten van passagiers, vee en goederen, gepaard gaan met het meeste gemak voor de personen.

Haarlem, 26 *Julij* 1853.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd,
VAN EWIJCK.

*** Getrouwd:

WORMERVEER, 22 Julij 1853. J. LOOS Bz., van *Blokzijl*, en J. C. VAN GELDER.

Eenige kennisgeving.

*** LEEUWARDEN, 21 Julij 1853. Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *CLARA TJALLINGA ÆDONIA*, Baronnesse *SIXMA VAN HEEMSTRA — VAN EYSINGA.*

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *J. M. BLOK, ARMSTRONG.*

BREUKELEN, 22 Julij 1853.

*** MIDDELBURG, den 23sten Julij 1853. Bevallen van eene DOCHTER *J. A. DRONKERS, — VAN DER HORST SERLÉ.* Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel door Gods goedheid, van eene welgeschapene DOCHTER *A. J. HOORN*, hartelijk geliefde Echtgenoot van H. W. T. TYDEMAN.

ROSENDAAL, 24 Julij 1853.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *C. M. M. LAMAISON*, geliefde Echtgenoote van A. DOIJER Jz.

AMSTERDAM, 24 Julij 1853.

*** Bevallen van eenen ZOON *S. P. BOOM*, geb. *STORY.*

VLISSINGEN, 25 Julij 1853.

*** WAGENINGEN, 26 Julij 1853. Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *C. H. W. LANS*, geb. *DE ROO VAN ALDERWERELT.*

*** Bevallen van een' ZOON *C. BURGER, — GOGEL.*

ROTTERDAM, 25 Julij 1853.

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *E. SCHALIJ*, hartelijke geliefde Echtgenoote van M. MIETE.

ROTTERDAM, 25 Julij 1853.

*** Op den *Huize* VREDEHOF, te *Soestdijk*, is op den 20sten Julij 1853, alleronverwachts in den ouderdom van 59 jaren overleden, de Hoog-Wel-Geboren Heer Jonkheer ALBERT LAURENS CORNELIS FABRICIUS VAN HEUKELUM, Lid van de Ridderschap der Provincie Noord-Holland.

*** Heden ontsliep kalm en gelaten, in den ouderdom van 51 jaren en 5 maanden, aan de gevolgen eener slepende borstziekte, mijn Echtgenoot de Wel-Edel Achtbaren Heer WILLEM FREDRIK HENDRIK GREUP, in leven Burgemeester van Vreeland en Nigtevecht.

UTRECHT, 22 Julij 1853. Wed. A. D. M. C. GREUP, geboren COETS.

*** Heden overleed de jongste mijner drie LIEVELINGEN, in den jeugdigen leeftijd van 15 weken.

MEPPEL, den 23sten Julij 1853. L. EBBINGE.

Eenige kennisgeving.

*** Het behaagde den alleen Vrijmagtige, het KINDJE, dat Hij ons den 12den dezer schonk, op heden wederom van ons op te eischen.

MARIA's-OORD, bij *Naaldwijk*, 23 Julij 1853.

F. M. L. VAN DER TRAPPEN.
M. A. PIJNACKER HORDIJK.

*** Heden ontsliep kalm en zacht, na een zwaar en geduldig lijden van 32 weken, mijne geliefde Echtgenoot J. B. DE VOS, in den ouderdom van ruim 55 jaren.

HAARLEM, 24 Julij 1853. J. NUYTS.

Op begeerte van de overledene zal de rouw alleen door mij worden aangenomen.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoote JENNEKEN PETRONELLA VAN DER HORST, in den ouderdom van bijna 52 jaren. J. R. TER MEULEN.

DEVENTER, den 25sten Julij 1853.

Strekkende deze tevens als bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, onze dierbare Moeder en Behuwd-Moeder JACOBA ROOSENDAEL, Weduwe van den Heer Mr. *Steven Jan Matthijs van Geuns*, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van vier en vijftig jaren.

UTRECHT, 25 Julij 1853.

Mr. S. J. VAN GEUNS,
mede uit naam mijner Echtgenoote en Broeders.

*** Voor de menigvuldige bewijzen van hartelijke deelneming, mij betoond bij het overlijden van mijnen Echtgenoot, betuig ik, ook namens mijne Kinderen, mijnen opregten dank. C. H. D. BALLOT,

ECHTELD, 26 Julij 1853. Wed. *J. Repelius.*

*** De Schuldeischers in het Faillissement van JOHANNES PETRUS DE ROUCK, Groothandelaar, voorheen Slijter in Bier, Sterkedrank en Wijnen, wonende te Utrecht, worden nader opgeroepen tegen Zaturdag den twintigsten Augustus 1853, des morgens ten elf ure, aan het Lokaal der Arrondissements-Regtbank te Utrecht, tot verificatie hunner Schuldvorderingen, alsmede tot het raadplegen en beslissen over een aan te bieden accoord.

J. VAN TOORENENBERGEN, Curator.

*** Ten gevolge der benoeming van den Heer Dr. *J. C. van Deventer*, tot Conrector van het Gymnasium te Dordrecht, alsmede door het overlijden van den Heer *H. A. Hamelberg*, de betrekkingen van CONRECTOR en LECTOR in de Wiskunde enz. aan de Latijnsche Scholen, alhier, opengevallen zijnde, worden degenen, die voor deze betrekkingen wenschen in aanmerking te komen, uitgenoodigd hunne verzoekschriften en verdere bescheiden, vóór of op den 6den Augustus 1853, *portvrij* aan den Burgemeester der Gemeente Amersfoort intezenden. Aan eerstgenoemde Betrekking is verbonden eene jaarlijksche bezoldiging van ƒ 700, benevens aandeel in de *Minervalia* (thans bedragende ruim ƒ 400), en aan laatstgenoemde Betrekking eene bezoldiging van ƒ 500, benevens eene uitkeering van ƒ 3, van elken Leerling.

Amersfoort, 22 *Julij* 1853.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Amersfoort,
De Burgemeester,
A. G. WIJERS.
De Secretaris,
W. L. SCHELTUS.

*** C. C. DINGEMANS, te Naarden, vraagt een' ONDERMEESTER, die den 3den Rang bezit en de Kerkelijke dienst kan helpen waarnemen. Buiten Kost en Inwoning, is het Salaris ƒ 100. Er is gelegenheid om de Fr., Eng. en Hoogd. Taal aan te leeren. Brieven *franco.*

*** SECONDANT.

F. POUTSMA, Stads-Kostschoolhouder te *Sloten*, (in Friesland), vraagt een' SECONDANT, hoofdzakelijk tot adsistentie bij het Onderwijs in de Wiskunde en Historie. Grondige kennis van minstens ééne moderne Taal is tevens een vereischte. Mogt echter de Adspirant van de *Oude* Talen en Letteren zijne hoofdstudie hebben gemaakt, dan is *moderne* taalkennis minder noodzakelijk. Brieven *franco.*

*** Men verlangt op een Instituut: Een' SECONDANT, voor het onderwijs in de Mathesis, Algebra en Arithmetica. Salaris ƒ 400 à ƒ 450 vrij. Brieven *franco*, onder Lett. P., aan J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** Aan eene Kostschool in de Provincie Utrecht, verlangt men tegen primo September, op een Tractement van ƒ 300-, benevens Kost en Inwoning, eenen EERSTEN SECONDANT, van de Hervormde Godsdienst, bezitter van den tweeden Rang, en het Engelsch en Fransch grondig kunnende onderwijzen. Adres met *vrachtvrije* Brieven, onder Letter B., bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER, te Amsterdam.

*** Voor een' JONGELING, P. G., dien men tot *Notaris*, *Griffier* bij een *Kantongeregt* of voor de *Administratie* wenscht opgeleid te zien, biedt zich, bij eene tegemoetkoming voor Kost en Inwoning, eene geschikte gelegenheid aan. Adres met *franco* Brieven, onder Letter X, aan de Boekhandelaren de ERVEN DOORMAN, te 's Gravenhage.

*** Men verlangt tegen 1e September e. k., op een Dorp in Z.-Holl.: Een KLEEDERMAKERS-KNECHT, van de Pr. G., liefst tusschen de 30 en 40 jaren oud, om woont eene Weduwe werkzaam te zijn, tegen genot van Kost, Inwoning en een matig Salaris. Met bewijzen van bekwaamheid en zedelijk gedrag, adressere men zich in *persoon* of met *franco* Brieven, onder Lett. O. P., bij den Boek- en Papierhandelaar F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te Alphen a/d Rijn.

*** **2 à 3** ZADELMAKERS-KNECHTS, werk begeerende, vervoegen zich bij B. SCHULLER, Mr. Zadelmaker, 3de Regiment Dragonders, te Haarlem.

*** *De Plaatselijke Schoolcommissie in de Gemeente* GRONINGEN, roept bij deze op alle ONDERWIJZERESSEN, welke bevoegd en genegen mogten zijn om te staan naar eene bijzondere toelating als Houderes van eene Fransche School voor Meisjes in deze Gemeente, om de daarvoor noodige bewijzen van bekwaamheid en goedgedrag, vóór den achtentwintigsten Augustus aanstaande, bij den School-Opziener van het Distrikt, *vrachtvrij* intezenden.

Het Vergelijkend Examen zal plaats hebben op den veertienden September aanstaande, des voormiddags ten negen ure, in het *Raadhuis.*

De Plaatselijke Schoolcommissie in de Gemeente Groningen,
L. B. LOHMAN, Secret.

*** Eene JUFVROUW, van de P. G., zeer ervaren in het Wollen Naaijen en in het omgaan met de Wasch, zag zich gaarne met 1e. Augustus geplaatst ter waarneming eener Huishouding, of met de zorg over Kinderen zich belast. Reflecterende, gelieve men zich met *franco* Brieven, onder Letters G. V., te adresseren bij de Boekhandelaars M. WESTERMAN en ZOON, Kalverstraat, E. 50, te Amsterdam.

*** **WORDT GEVRAAGD TEGEN NOVEMBER,** in een nog al druk Gezin, dat het geheele jaar buiten woont: Eene allezints bekwame KEUKENMEID, van de H. G., tusschen de 30 en 40 jaren oud, goed kunnende Koken, en tevens geschikt om eenig Huiswerk te verrigten. Alleen diegenen, die goede Getuigenissen van eerlijkheid en trouw kunnen overleggen, en minstens twéé jaar in ééne dienst gewoond hebben, zullen in aanmerking komen. Adres onder Lett. L., aan den Heer EVERTZ, Boekhandelaar, te Zeyst.

*** In de Omstreken van Leyden, verlangt men ten spoedigste in eene Huishouding zonder Kinderen: Eene bekwame DIENSTBODE, van de Pr. G., die goed kan Koken en eenigsints bekend is met de Boerderij; met bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag, adressere men zich met *franco* Brieven, onder Lett. A. A., aan den Boek- en Papierhandelaar F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te Alphen a/d Rijn.

ÉCOLE DE COMMERCE
à Anvers.

Cet **INSTITUT**, fondé par les Premières Familles, *d'Anvers*, et dirigé par le Soussigné, appartenant au Culte Protestant, **Ouvrira ses Cours le 3 Octobre.**

Pour le Prospectus et d'autres renseignements s'adresser, par lettres *affranchies*, au Directeur

J. F. REINEMUND,
Marché aux Boeufs, à *Anvers.*

*** *On demande dans un Pensionnat un SECONDANT, de la religion C. R., d'un âge mur, qui soit en état d'enseigner la langue française et les mathématiques. Outre le logement le Salaire est de* 300 *Florins.*

s'Adresser par lettres affranchies, sous les initiales B., au Directeur des Postes, à Eindhoven.

*** **GESTICHT MEERENBERG.**

De Directie over het Gesticht MEERENBERG, is voornemens bij inschrijving aantebesteden, de levering van:

2600 Mudden Engelsche GAZ-KOLEN,
1400 „ RUHR-KOLEN,

volgens monsters en bijzondere voorwaarden, die aan het Gesticht voorhanden zijn.

De Inschrijving-Biljetten op zegel geschreven, moeten vóór of op Dingsdag 9 Augustus 1853, aan het Gesticht worden ingeleverd; zullende de aanbesteding dien dag plaats hebben.

Haarlem, 26 *Julij* 1853.

*** Op den 20sten Julij 1853, is bij L. VAN DER VELDEN, te Zevenhuizen: Een PAARD **achtergelaten**, die daarop zijn eigendomsregt voldoende bewijst, kan tegen betaling der *kosten van Voeding en dezer Advertentie*, hetzelve aldaar terug bekomen.

*** **POMADE D'AROMATIQUE DE PROFF. *PAULI*,**

tot spoedige groei der Haren, is afkomstig uit Parijs, en uit de fijnste Specerijen zamengesteld. Zij munt uit boven alle andere in Nederland. Zij geeft aan het Haar een fraaijen glans, maakt ze zacht, en belet het grijs worden, enz.

Op *franco* aanvrage te bekomen bij den Hoofddepôthouder SNEL, Apotheker te Nieuwediep. Per Potje ƒ 1.

*** In HUUR wordt gevraagd, bij voorkeur aan de Rivier de Vecht of den Leidschen Rijn: Een HUIS of BUITENTJE, met 4 à 5 goede Kamers, Keuken, verdere Gemakken en grooten Tuin, tot de Huur van ongeveer ƒ 200 à ƒ 300 's jaars. Men adressere zich per *franco* Brieven, bij de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN & ZOON, te Utrecht, onder de Letters M. M.

*** Te HUUR, tegen 1e. November of vroeger, op een Dorp in de Betuwe, gelegen in de nabijheid van Arnhem, een zeer logeabel HEERENHUIS, voorzien van acht meestal behangen en geplafoneerde Boven- en Benedenkamers, waaronder eene ruime Tuinkamer, mitsgaders Mangelkamer, Meidenkamer, Kelders, Zolders, Paarden- en Beestenstal en verdere Gemakken, benevens eene groote Bloem- en Moestuin, voorzien van exquise Vruchtboomen. Te bevragen met *franco* Brieven, onder Letter X., bij den Boekhandelaar G. W. VAN DER WIEL, te Arnhem.

TE HUUR OP KLEIN BEEKHUIZEN BIJ VELP:

eenige GEMEUBILEERDE KAMERS met KOST en BEDIENING. Adres, met *franco* Brieven, onder No. 200, bij den Boekhandelaar G. H. VAN HENGEL Jr., te Velp.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**

Circa 180 eenjarige en circa 80 tweejarige ANANASPLANTEN. *Franco* te bevragen bij den Tuinbaas W. DE GREEFF, op den Heuvel te Zeyst.

*** **TE KOOP OF TE HUUR**

eene kapitale HUIZINGE, binnen Utrecht, waarin sedert meer dan honderd jaren een Koffijhuis heeft bestaan en nog wordt uitgeoefend, de appartementen verhuurd voor ƒ 400 's jaars, en zal de helft der kooppenningen gevestigd kunnen blijven. Te bevragen met *franco* Brieven, bij de Notarissen STEVENS en BUSKES, te Utrecht.

*** **ER WORDT TER OVERNEMING AANGEBODEN**

in eene der Noord-Hollandsche Steden: Eene zeer net ingerigte KOEK- en BANKETBAKKERS-AFFAIRE, welke altijd een ruim bestaan heeft opgeleverd, benevens het goed onderhouden HUIS. De hierop reflecterenden, vervoegen zich met *franco* Brieven, onder Lt. E. M., bij den Boekverkooper H. MOOLENIJZER J.ZOON, Kloveniersburgwal, K 102, te Amsterdam.

*** **TE KOOP:**

FRETTEN, bijzonder goed soort. Te bevragen met *franco* Brieven, bij H. ADDING, te Midderachtersteeg, boven Arnhem.

*** G. W. WESSELING, zal op Maandag den 1sten Augustus 1853, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangekomene partij Greenen en Vuren, Dramsche, Fredrikstadsche, Bijhavensche en Dantziger Balken, Memelsche Eiken Balken, Wijburger en Noordsche Deelen, Juffers, Ellens, Eikenhout, Azijnestokken, een partijtje RIJNSCHE GREENEN en andere **HOUTWAREN.** Liggende in den Binnenkant en op den Wal.

*** **PUBLIEKE VERKOOPING VAN SCHAPEN.**

Men is voornemens om ten overstaan van een daartoe bevoegd Beambte, op Donderdag den 4den Augustus, des middags ten 12 ure, ten huize van den Kastelein *K. de Goede*, te Schagerbrug, in de Zijpe, publiek te verkoopen:

Ongeveer **250** stuks SCHAPEN, allen van zuiver *Texelsch ras*, zijnde Ooijen en Overhouders, allen uitmuntend geschikt tot vetweiding en afkomstig uit den Anna Paulowna Polder, te betalen voor of op den eersten November dezes jaars.

*** Men is van meening, om op Maandag den 1sten Augustus 1853, des voormiddags ten elf ure, ten huize van *J. Berger*, Kastelein aan het Zand, in de Zijpe, in het openbaar te verkoopen:

De te veld staande HAVER, van 10 Bunders Land, gelegen in het Oostdeel van den Anna Paulowna-Polder, aan den Zwinweg.

Breeder bij Biljetten omschreven. Informatiën te bekomen bij den Heer J. L. T. GRONEMAN, in den Anna Paulowna-Polder.

*** Men is van meening ten overstaan van Mr. BARTHOLOMEUS VAN BERKEL, Notaris, residerende te Delft, op Donderdag den 4den Augustus 1853, des middags ten 12 ure, in de Herberg *den Bolk*, aan de Buitenwatersloot te Delft, in het openbaar te veilen, en op Donderdag den 11den dier maand, op hetzelfde uur, aldaar bij afslag te verkoopen:

Eene welbeklante RIJTUIG-, GROF- en HOEFSMERIJ, met ruim welingerigt WOONHUIS, bevattende onderscheidene goed onderhouden Beneden- en Bovenkamers of Vertrekken, Keuken met Welwaterspomp, zeer goede Kelder, Zolders en meerdere Gemakken; wijders groote WERKPLAATS met SMEDERIJ, LOODS, ERVEN en TUIN, met Vruchtboomen beplant, en eene Travaille op den Waterkant voor het Huis, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Buitenwatersloot, in Wijk 7, Nos. 248/249, te Delft, Kadaster Sectie A, Nos. 266, 267, 268 en 269, te zamen groot 6 Roeden, 70 Ellen.

Welk Perceel gunstig gelegen is nabij het Station van den Spoorweg, en uit hoofde der bijzondere ruimte van het gebouwde en ongebouwde Terrein, zeer geschikt is om als Fabriek te worden ingerigt.

De Kooper zal, des verkiezende, de Draai- en Werkbanken, alle de losse Gereedschappen tot de Smederij behoorende, alsmede de voorhanden IJzerwaren en Steenkolen, op taxatie kunnen overnemen.

Nadere inlichtingen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

*** De Notaris ISAÄC MOLENAAR Cz., residerende te Soetermeer, als lasthebbende van zijne Principalen, is van meening, op Dingsdag den 9den Augustus 1853, des voormiddags ten elf ure, ten Raadhuize van Zegwaart, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

1°. Onderscheidene Partijen zeer schoon en weltoegemaakt WEI-, HOOI- en TEELLAND, gelegen, voor een klein gedeelte, in den Binnenwegschen Polder, onder Zegwaart en overigens in den Achterklappolder, onder Bleiswijk, te zamen groot, volgens het Kadaster, 23 Bunders, 49 Roeden, 30 Ellen. Zijnde verhuurd tot *f* 792 in het jaar.

2°. Eene Partij bijzonder schoon en uitmuntend WEI- en HOOILAND, zijnde Dijk- en Barmgrond, in den Binnenwegsche Polder, onder Zegwaart, bekend als de Bleiswijksche Landscheiding, groot 8 Bunders, 80 Roeden, 10 Ellen. Zijnde verhuurd tot *f* 370 in het jaar.

Alles breeder omschreven bij Biljetten, en verdere inlichtingen te verkrijgen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, te Soetermeer.

***** PUBLIEKE VERKOOPING**

in *het Heeren-Logement*, aan den Burg te Leyden, op Vrijdag den 12den Augustus 1853, bij opbod en op Vrijdag den 19 Augustus 1853, bij afslag, beide des voormiddags ten 11 ure, van:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HEERENHUIS en ERF, bevattende een ruim Voorhuis met marmeren steenen en Gang, Zijkamer en Suite, Achterkamer, allen behangen en met Stookplaatsen, groote Kelder, ruime Keuken, Mangelkamer en twee Binnenplaatsen, voorts vier Bovenkamers, Meidenkamer, Droog- en Turfzolders en verdere Commoditeiten, staande en gelegen te Leyden, aan de zuidzijde van de Breedestraat en strekkende tot in de Boomgaardsteeg, Wijk 4, N°. 274; kunnende worden bezigtigd op Dingsdag en Donderdag van iedere week, des voormiddags van 11 tot 3 ure, mits vooraf belet vragende. En

Een hechte, sterke en weldoortimmerde HUISMANSWONING, met Zomerhuis, Stalling voor 31 Koebeesten, Schuur, Varkenshok, twee Bargen en verdere Getimmerten, Boomgaard en diverse partijen extra beste WEI- of HOOILANDEN, gelegen achter en naast de Woning, in den Noord Vrouwe Venne-Polder, onder Alkemade, te zamen groot 26 Bunders, 60 Roeden en 76 Ellen. — Verhuurd aan *Willem Zwetsloot*, de Bouwmanswoning tot 1 Mei 1860 en de Landen tot ultimo December 1859, te zamen voor *f* 1056 jaars, en daarenboven twee Achtendeelen en een zestiende of 50 Ned. ponden Boter en twee Komijnde Meikazen.

Zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WIJNSTROOM, te Leyden.

*** De Notaris Mr. H. DIJCKMEESTER, te Tiel, zal publiek verkoopen op Vrijdag den 19den Augustus bij inzet, en Vrijdag den 26sten Augustus 1853 bij slag, beide 's middags om 12 ure, in *het Hollandsche Koffijhuis*, te Tiel: **Binnen de Stad TIEL.**

Een goed onderhouden HEERENHUIS, met drie geplafonneerde Beneden- en vier Bovenkamers, allen behangen, Keuken met Pomp van Wel- en Regenwater, Meidenkamer en Zolders, Stalling voor drie Paarden, Koetshuis en Mangelkamer, waarboven vier hechte en sterke Korenzolders, welke afzonderlijk verhuurd worden, alsmede een grooten Tuin, met allerlei Vruchtboomen, staande en gelegen in den Achterweg binnen Tiel, in Sectie E, N°. 713, 927, 928 en 929, te zamen groot 40 Roeden.

Nadere informatiën te bekomen bij den Notaris DIJCKMEESTER, en den Eigenaar den Heer H. L. SCHNEIDER.

Inmiddels is dit Perceel *Uit de Hand te Koop.*

*** ***HAARLEM.***

Half September VERKOOPING van BOEKEN, PRENTEN, LIEFHEBBERIJEN, ENZ. Partijen ter bijvoeging kunnen tot den 10den Aug. ingezonden worden bij den Verkooper J. RITSEMA, Boek- en Kunsthandelaar aldaar.

*** Alom verzonden:

LORD CHESTERFIELD'S WENKEN VOOR ZIJNEN ZOON,

bij zijne intrede in de wereld. Prijs 75 Cents.

Bovenstaand werkje, dat in Engeland de grootste populariteit bezit, is voor het Nederlandsche publiek bewerkt door een onzer voornaamste letterkundigen, het is eene onmisbare handleiding voor het *savoir vivre* in elken stand der Maatschappij.

Haarlem, Julij 1853. J. J. VAN BREDERODE.

*** Heden verschijnen bij W. H. KIRBERGER, te Amsterdam:

DE DERDE DRUK VAN

DE NADERENDE WORSTELING TUSSCHEN DE NATIËN DER AARDE

OF DE STAATKUNDIGE GEBEURTENISSEN DIE AANSTAANDE ZIJN. Prijs **50** Cents.

86000 Exempl. werden hiervan reeds in Engeland verkocht.

*** Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, is van de Pers gekomen:

PROSPECTUS VAN EENEN

KLAPPER

OP DE STAATSREGTERLIJKE EN ANDERE WETTEN, BESLUITEN, AANSCHRIJVINGEN EN DAARMEDE IN VERBAND STAANDE REGTSPRAKEN,

BETREFFENDE HET

ADMINISTRATIEF BURGERLIJK BESTUUR IN NEDERLAND,

BEWERKT DOOR H. VERWOERT.

Dit Werk zal worden gedrukt gelijk de bij het Prospectus gevoegde proeve van bewerking, en elk vel druks aldus compres gezet, den Inteekenaren berekend worden à 16 Cents.

Moeijelijk is het reeds nu de juiste uitgebreidheid van het werk op te geven. Naar raming zal het ongeveer à 70 vel druks uitloopen; doch *in ieder geval* den Inteekenaren niet hooger dan 70 vel berekend worden, aan welke voorwaarden de Uitgever zich stiptelijk belooft te houden.

De uitgave zal geschieden in afleveringen van 10 vel druks à *f* 1.60, betaalbaar bij de uitgave. In het laatst dezes of het begin des volgenden jaars, hoopt men het werk kompleet te hebben afgeleverd.

Behalve de verzekering aan de Inteekenaren omtrent het getal vellen druks, dat, ook bij meerdere uitgebreidheid, hun slechts in rekening zal worden gebragt, zal de Uitgever buitendien, na het sluiten der inteekening, den prijs verhoogen en elk vel druks op 18 cents stellen.

De inteekening staat open tot 1 Augustus 1853.

ONDERWIJS.

Door W. F. DANNENFELSER, te *Utrecht*, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

SCHOEDLERS BOEK DER NATUUR

Naar de *vijfde* Hoogduitsche uitgave, door **J. J. ALTHEER.** Gr. 8°. ruim 800 Bladz. met 320 Steendruk-Figuren....... *f* 7,50.

In lederen Band Gebonden............... *f* 8,00.

Afzonderlijk daarvan zijn verkrijgbaar:

Physika	met 96	Figuren	*f* 1,50.
Astronomie	„ 47	„	„ 1,—.
Chemie	„ 30	„	„ 1,50.
Mineralogie	„ 30	„	„ 1,—.
Botanie	„ 97	„	„ 1,—.
Zoölogie	„ 20	„	„ 1,50.
Register			„ 0,30.

DICTIONNAIRE,

Franç.-Holl., Holl.-Franç. *f* 2,—.

DICTIONNAIRE,

Franç.-Angl., Angl.-Franç. *f* 2,—.

WÖRTERBUCH,

Holl.-Deutsch., Deutsch-Holl. . . . . *f* 2,—.

☞ Deze drie Woordenboeken zijn keurig Gebonden in heel Engelsch Linnen Banden, en bijzonder voor Schoolgebruik geschikt.

HANDLEIDING TER BEOEFENING DER ENGELSCHE TAAL,

DOOR

J. VAN DER BEEK, Onderwijzer te Dursen. en F. M. CORVAN Lector aan het Gymnasium te Amsterdam.

Eerste Afdeeling		Spraakkunst	*f* 1,—.
Tweeden	„—„	Opstellen	„ 1,—.
Derde	„—„	Chrestomathie	„ 1,—.

BEKNOPTE GESCHIEDENIS DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE door Profr. **L. G. VISSCHER.** 1e Deel en 2e Deel, 1e Stuk....... *f* 3,50.

ATLAS DER GEHEELE AARDE, in 28 Kaarten, door **E. WAGNER.** In heel Linnen Band............ *f* 4,20.

GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND.

van de vroegste tijden tot op heden, door **M. J. VAN OVEN.**

Met 64 Portretten.

Ingenaaid.................. *f* 1,90.

Gebonden.................. „ 2,20.

*** Bij den Boekverkooper H. MOOLENIJZER Jzoon, Kloveniersburgwal, K. 102, te Amsterdam, wordt heden uitgegeven:

DE LAATSTE GEBEURTENISSEN

IN DERZELVER GEVOLGEN,

met een paar woorden over de voorgedragen Wet op de Kerkgenootschappen. . . . . . . *f* 1,20.

HET HERSTEL DER PAUSSELIJKE HIERARCHIE ENZ. . . . . *f* -,25.

DE PINKSTERWEEK A°. 33 a 1853. . *f* -,20.

*** Ter Boekdrukkerij van H. R. DE BREUK, te Leyden, is uitgegeven en bij alle solide Boekhandelaren verkrijgbaar:

SCHETS DER OUDE GESCHIEDENIS.

Naar het Hoogduitsch van Dr. TH. DIELITZ.

DOOR

Dr. C. VAN OSENBRUGGEN.

Praeceptor aan het Stedelijk Gymnasium te 's Gravenhage.

Prijs 90 Cents.

*** Bij K. W. PICKHARDT, Boekhandelaar te 's Gravenhage, komt van de pers en verder alom verkrijgbaar:

I.

BESCHRIJVING DER PLEGTIGHEDEN EN FEESTEN

ter gelegenheid van den intogt van HH. KK. HH.

Prins en Prinses HENDRIK der Nederlanden,

binnen 's Gravenhage den 21sten Junij 1853, en volgende dagen,

door *een Hagenaar.* kl. 8°. met eene Plaat.

Prijs 75 Cents.

Debiteerd met succes:

II.

LION, Jz. J. **WET,** regelende de zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der GEMEENTE-BESTUREN, verklaard en toegelicht. 2e Dr. *f* 1,20.

*** VOOR GYMNASIËN EN SCHOLEN

is bij den Boekhandelaar C. L. BRINKMAN, te Amsterdam, te bekomen:

BARBAULD, Hymns in prose for childern, met vertalingen in het Fransch, Hoog- en Nederduitsch, door A. L. C. COQUEREL, N. G. VAN KAMPEN en J. TESSÈDRE L'ANGE . . . . *f* 1,—

——— Hetzelfde, voor Schoolgebruik, alleen in het Nederduitsch . . . . *f* -,—

BREDOW, Merkwürdige Begebenheiten aus der gem. Weltgeschichte, ter vertaling in het Nederduitsch en Fransch . . . . *f* -,—

CICERONIS, Cato Major, sive de senectute: in usum Scholarum edidit J. J. DE GELDER . . *f* 1,—

——— Laelius, sive de Amicitia dialogus, in usum Scholarum edidit J. J. DE GELDER . . . *f* 1,—

RUDIMENTA linguae Latinae. Herzien en verbeterd door J. S. LUTGERT. Met eene voorrede van J. ZILLESEN. . . . . *f* 1,—

GUEROLUS, sive Aulularia, Rec. et illustr. S. KLINKHAMER. . . . . *f* 3,—

TERENTII AFRI, Comoediee ed. A. G. VAN CAPELLE; — in plaats van *f* 1,80 tot den verminderden prijs van . . . . *f* -,6—

J. P. H. KÄMPER, Uebungsbuch für Elementar Schülen zum Lesenlernen geschriebener teutscher und lateinischer Schrift, in sehr verschiedenen Handschrifen abgedruckt. Nebst einem kurzen Unterrichte im Briefschreiben zugleich als Müster zum Schönschreiben. 8e verb. Aufl. . . . . *f* 1,2—

wijders:

DE APOKRIJFE EVANGELIËN, benevens de Geschiedenis der Apostelen, volgens de uitgave van FABRICIUS, THILO en BORBERG, overgezet en met Inleidingen en Aanteekeningen voorzien; in één dl. 8° 9— bladz. compr. druk. . . . . *f* 8,—

Hetzelfde Werk vierde Stuk (voor de bezitters der vorige.) . . . . *f* 2,—

NATUURKUNDE — WERKTUIGKUNDE.

G. M. MUNCKE, Eerste gronden der Natuurkunde. Uit het Hoogduitsch, met 42 Afbeeldingen, 2e dr. post 8° 200 blz. . . . . *f* 1,8—

Van dit uitstekende Werk, 't welk op vele der voornaamste Gymnasiën gebruikt wordt, zijn nog slechts weinige Ex. te bekomen.

W. TEMPLETON, Werktuigkundig Handboek, bevattende praktische regels en tafels, toepasselijk op Land-, Boot- en Locomotief **Stoomwerktuigen,** waarbij gevoegd zijn Tafels van vierkante en Kubieke Wortels van Getallen, Inhoud en Omtrekken van Cirkels, Oppervlakten en Inhoud van Bollen enz. Uit het Engelsch, door F. G. WENTE. geb. Mor. in post. 8° . . *f* 2,90.

De naam van *Templeton* maakt alle verdere aanprijzing overbodig.

*** Bij H. HÖVEKER, te Amsterdam en verder alom is de Inteekening opengesteld op

ALLE DE WERKEN VAN

RALPH EN EBENEZER ERSKINE,

uitgave in 26 Afleveringen à 55 Cents de Aflevering. Breeder bij Prospectus dat alom *gratis* te bekomen is.

*** Door **A. ter GUNNE** te Deventer zijn uitgegeven en alom te verkrijgen:

Voor Scholen en Instituten:

1. **BEIJER,** beknopte Aardrijksk. Beschrijving van het Koningrijk der Nederlanden enz. . . . . . . *f* 0,40.

2. **FLEISCHAUER,** Noodwendig Handb. der Aardrijkskunde, in verband met de Geschied. en Natuurl. Historie, zoowel als met den Handel en Nijverheid aller Natien, 2de uitg. gr. 8°., 470 bl. . . . . *f* 1,25.

(Het goedkoopste en volledigste werk dat over de Aardrijksk. bestaat. Een noodwendig Handboek voor *iedereen.*)

3. **LEÇONS FRANÇAISES** de littérature et de morale, dernier livre de lecture, avec une de preface de D. BONHOFF Hz. 1e partie (prose) 2e ed. . . . . . . *f* 0,80.

4. Idem 2e partie (poésie) 2e ed. . . . . . *f* 0,60.

5. **MELFORD,** Engelsch Leesboek, 1e stukje, 2e dr. *f* 0,40.

6. Idem idem 2e stukje, 2e dr. *f* 0,75.

7. **TAALKUNDIG HANDBOEKJE,** of alphab. lijst van alle Nederd. Woorden, die wegens spelling of taalkundig gebruik aan eenige bedenking onderhevig zijn. . . . *f* 0,80.

Het veelvuldig gebruik dat van deze Werken gemaakt wordt, bewijst genoegzaam hunne waarde.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN